

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 101/15
Люксембург, 15 септември 2015 г.

Решение по дело C-67/14
Jobcenter Berlin Neukölln/Nazifa, Sonita, Valentina и Valentino Alimanovic

Държавите членки могат да не плащат някои независещи от вноски социални обезщетения на граждани на Съюза, които се преместват на тяхна територия, за да търсят работа

Чужденците, които отиват в Германия, за да получават социални помощи или имат право на пребиваване единствено с цел да търсят работа, са изключени от кръга на лицата с право на подпомагане по германската схема за основна социална закрила („Grundsicherung“)¹. В решение *Dano*² Съдът неотдавна констатира, че това изключение е оправдано по отношение на гражданите на държава членка, които се преместват на територията на друга държава членка без намерение да започнат там работа.

По настоящото дело Федералният социален съд (Bundessozialgericht, Германия) задава въпроса дали изключението е оправдано и по отношение на гражданите на Съюза, които са се преместили на територията на приемащата държава членка, за да търсят работа, и вече са работили известно време в тази държава, при положение че тези обезщетения са гарантирани на намиращите се в същото положение граждани на приемащата държава членка.

Въпросът е поставен във връзка със спор между Jobcenter Berlin Neukölln (Бюро по труда Берлин-Нойкьоолн) и четирима шведски граждани: г-жа Alimanovic, родена в Босна, и трите ѝ деца Sonita, Valentina и Valentino, родени в Германия съответно през 1994 г., 1998 г. и 1999 г. Семейство Alimanovic напускат Германия през 1999 г. и се установяват в Швеция, но през юни 2010 г. се връщат обратно. След завръщането им до май 2011 г. Nazifa Alimanovic и голямата ѝ дъщеря Sonita работят на няколко места за кратко и получават възможност да работят за по-малко от година. Оттогава не са упражнявали професионална дейност. Съответно през периода от 1 декември 2011 г. до 31 май 2012 г. на семейство Alimanovic са отпуснати помощи за основна социална закрила — Nazifa Alimanovic и дъщеря ѝ Sonita получават помощи за покриване на разходи по издръжката за дългосрочно безработни лица („Arbeitslosengeld II“), а за децата Valentina и Valentino се изплащат социални надбавки за неработоспособни правоимащи лица. През 2012 г. компетентният орган (Jobcenter Berlin Neukölln) прекратява плащането на помощите, тъй като приема, че г-жа Alimanovic и дъщеря ѝ не са сред лицата с право на такива помощи, доколкото са търсеци работа чужденци, които имат право на пребиваване само защото търсят работа. Съответно този орган прекратява плащането и на помощите за останалите деца.

В отговор на въпросите на запитващата юрисдикция в днешното си решение Съдът постановява, че отказът да се плащат определени „специални парични обезщетения, независещи от вноски“³, съставляващи и „социално подпомагане“⁴, на гражданите на Съюза,

¹ Тези помощи са предназначени да осигурят жизнения минимум на получателите.

² Решение на Съда от 11 ноември 2014 г., *Dano* (C-333/13), вж. също [прессъобщение № 146/14](#).

³ Тези обезщетения са дефинирани в Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 166, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 82 и поправка в ОВ L 33, 2008 г., стр. 12), изменен с Регламент (ЕС) № 1244/2010 на Комисията от 9 декември 2010 г. (ОВ L 338, стр. 35). За Германия в Регламента са посочени в частност помощите за покриване на разходите за издръжка съгласно основната социална закрила за

които имат право на пребиваване на територията на приемащата държава членка само за да търсят работа, **не е в противоречие с принципа на равно третиране**⁵.

Съдът констатира, че разглежданите помощи са предназначени да осигурят жизнения минимум на лица, които не могат да се издържат, и че се финансират не чрез вноски, а от данъците, макар и да са част от схема, която предвижда и помощи за улесняване на търсенето на работа. Той подчертава, че както по дело *Dano*, тези помощи трябва да се смятат за „социално подпомагане“.

В това отношение Съдът напомня, че за целите на получаването на социални помощи като обсъжданите в главното производство гражданинът на Съюза не може да изисква равно третиране с гражданите на приемащата държава членка, освен ако пребиваването му на територията на приемащата държава членка не отговаря на условията по Директивата за гражданството на Съюза⁶.

Когато става дума за търсещи работа лица като жалбоподателите по делото пред германския съд, Съдът констатира, че има две хипотези, в които те биха могли да имат такова право на пребиваване:

Когато гражданин на Съюза, който е упражнил правото си на пребиваване като работник, се окаже в **принудителна безработица, след като е работил в продължение на по-малко от година**, и надлежно се регистрира в компетентното бюро по труда като **търсецо работа лице**, той **запазва статуса си на работник и правото на пребиваване за не по-малко от шест месеца**. През този период той може да се позовава на принципа на равно третиране и има право на социално подпомагане.

Гражданин на Съюза, който търси работа, но **не е работил до този момент** в приемащата държава членка или пък **шестмесечният период е изтекъл**, не може да бъде експулсиран от тази държава членка, докато може да докаже, че продължава да търси работи и има реален шанс да бъде нает. В този случай обаче **приемащата държава членка може да му откаже всякакво право на социално подпомагане**.

Накрая Съдът напомня, че когато смята да наложи мярка експулсиране или да вземе решение в смисъл, че пребиваването на дадено лице създава неприемлива тежест за нейната система за социално подпомагане, държавата трябва да отчете личното положение на заинтересования⁷. Съдът обаче подчертава, че в случаи като разглеждания по това дело подобна **индивидуална проверка не е задължителна**, тъй като **степенуваната система за запазване на статуса на работник**, предвидена в Директивата за гражданството на Съюза (система, която е предназначена да създаде сигурност около правото на пребиваване и достъпа до социалните помощи), **е сама по себе си съобразена** с различни фактори, характеризиращи **личното положение** на отделните кандидати за социални помощи. Освен това Съдът пояснява, че въпросът дали предоставянето на социални помощи представлява „неприемлива тежест“ за държавата членка може да се прецени след натрупване на всички подавани индивидуални молби, за да е цялостна преценката.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор.

търсещите работа лица. Федералният социален съд постановява, че тези помощи представляват „специални парични обезщетения, независещи от вноски“.

⁴ По смисъла на Директивата за гражданството на Съюза (Директива 2004/38/ЕО).

⁵ Този принцип е закрепен в Договорите на Съюза и конкретизиран в член 4 от Регламент № 883/2004 и член 24 от Директива 2004/38.

⁶ Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите-членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56).

⁷ Решение на Съда от 19 септември 2013 г., Brey ([C-140/12](#)).

Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Палъова ☎ (+352) 4303 3708

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106